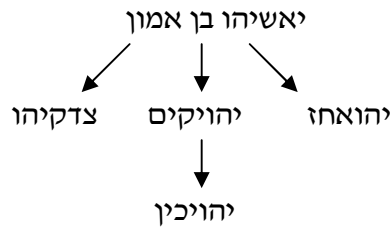

ירמיהו ל"ז

1.

- א. יהואחז - 3 חודשים
- ב. יהויקים - 11 שנה
- ג. יהויכין - 3 חודשים
- ד. צדקיהו - 11 שנה

מלכים ב' כ"ד, י"ז

(יז) וַיִּמְלֶךְ מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת מִתְנִיָּה דָדוֹ תַּחְתָּיו וַיִּסַּב אֶת שְׁמוֹ צְדָקְיָהוּ:

דברי הימים ב' ל"ו, ט' - י'

(ט) בן שמונה שנים יהויכין במלכו ושלשה חדשים ועשרת ימים מלך בירושלם ויעש הרע בעיני ד':
(י) ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנצר ויבאהו בבבלה עם כלי חמדת בית ד' וימלך את צדקיהו אחיו על יהודה וירושלם:

2. הוריות י"א:

תנו רבנן הוא שלום הוא צדקיהו ולמה נקרא שמו שלום שהיה משולם במעשיו איכא דאמרי שלום ששלמה מלכות בית דוד בימיו ומה שמו מתניה שמו שנאמר וימלך מלך בבל את מתניה דודו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו אי"ל יה יצדיק עליך את הדין אם תמרוד בי (שנאמר ויביאהו בבבלה) וכתוב וגם במלך נבוכדנצר מרד אשר השביעו באלהים.

רש"י שם

מקולם במעשיו - ללדיק גמור הוה בעל מעשים טובים:

אמר לו - נבוכד נכר יה ילדיק עליך את הדין אם תמרוד בי:

מהרש"א שם

ולמה נקרא שמו שלום שהיה מושלם במעשיו כו'. ודכתיב ביה ויעש הרע בעיני ה' וגו' מהו הרע שלא נכנע לפני ירמיהו הנביא כו' ושעבר על שבעת נ"נ כו' וחוף מחטא זה לא חטא כן פרש"י בד"ה ע"ש:

יה יצדיק עליך את הדין כו'. לפי שהיו דורו של צדקיהו ראויין לגלות מיד ומפני זכות צדקיהו נצולו כמ"ש בס"פ יש בערכין בקש הקב"ה להחזיר עולם לתוהו ובוהו מפני דורו של צדקיהו כיון שנסתכל בצדקיהו נתיישבה דעתו ולזה אי"ל עד עתה בזכותך ישראל קיימין יה יצדיק עליך ר"ל על ידך יצדיק את הדין לקיים הגזירה של הגלות שאם גם אתה תחטא לעבור על השבועה כמ"ש וגם במלך נ"נ מרד אשר השביעו וגו' וק"ל:

פסיקתא רבתי כ"ו

ובשעה שבא נבוכדנצר להגלות אותם גלות ראשונה גלות יכניה חזרו רחמיו של נבוכדנצר עליהם ענה ואמר יש (להם מזרעם של יכניה) [לכם מזרעו של יאשיהו] ואמליכנו עליכם ושם היה מתניה בן יאשיהו זה מזרעו של [יכניה] [יאשיהו] ענה נבוכדנצר ואמר לו מה שמך חשב מתניה בלבו הריני מוציא את שמי צדקיהו כדי שיצאו ממנו צדיקים ולא היה יודע שבימיו הקב"ה מצדיק את הדין על בית המקדש ששרף באש המליכו נבוכדנצר על ירושלם אמר לו השבע לי שלא תמרוד עלי אמר לו צדקיהו הריני נשבע בנשמתו אמר לו נבוכדנצר איני משביעך אלא בתורה שניתנה על הר סיני מה עשה נבוכדנצר הביא ס"ת והניחו אצל ברכיו של צדקיהו והשביעו שאינו מורד עליו ולא הספיק נבוכדנצר לילך אל ארצו עד שמרד עליו צדקיהו. הוה לא חזר צדקיהו ומרד על הקדוש ברוך הוא ושריו ועבדיו עמו והיו מסרבים בדברי ירמיהו שכן כתב [ולא שמע הוא ועבדיו ועם הארץ אל דברי ה' אשר דבר ביד ירמיהו הנביא] (ירמיהו ל"ז ב').

3. רד"ק פס' ה'

(ה) יצא ממצרים - לעזור אל צדקיהו כי צדקיהו מרד במלך בבל אשר השביעו באלהים כשהמליכו ומרד בו ושלח למלך מצרים לעזור וכששלח שם מלך בבל חילו מפני שמרד בו יצא חיל פרעה ממצרי':

4. מלבי"ם פס' י'

(י) כי אם - מוסיף, א] שאפי' אם הייתם מכים אותם ולא ישאר רק אנשים - יחידים והם יהיו מדוקרים - ונפצעים אז המדוקרים יקומו, ב] שאיש באהלו יקומו - אף שלא יכנסו לירושלים כלל

רק יהיה איש באהלו רחוק מירושלים בכ"ז ישרפו את העיר באש, וכ"ז בהפלגת המליצה שאחר שה' נלחם לשרוף העיר אף פגריהם המתים ימלאו השליחות הזה ששלחתם ה' :

5. רש"י פס' י"ב

(יב) **לחלק משם בתוך העם** - לפלגא אחסנתא דיליה בגו עמא ובעוד הכשדים צרים עליה לא היה יוצא ממנה שמתפלל על העיר שלא תלכד :

רד"ק פס' י"ב

(יב) **לחלק משם בתוך העם** - כמו להחליק חסר ה"א הפעלה והוטלה תנוע' תחת הלמ"ד וכן לשמיד מעוזנים והדומים להם ופי' לחליק להחליק עצמו משם שהיה בתוך העם והיה ירא שמא יתנוהו לבית הכלא לפי שאמ' כי אם הכיתם את כל חיל כשדים וגומר וענין לחליק לשון השמטה שהוא קרוב לענין חלקלקות כלומר היה רוצה להיות נשטט משם ויונתן תירגם לפלגא אחסנתא דאית ליה תמן בגו עמה, ובדרש ליטול חלק עם הכהנים שהיו בענתות :

6. סוטה מ"א:

ואמר רבי אלעזר כל אדם שיש בו חנופה נופל בגיהנם שנא' הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע וגו' מה כתיב אחריו לכן כאכל קש לשון אש וחשש להבה ירפה וגו' ואמר רבי אלעזר כל המחניף לחבירו סוף נופל בידו ואם אינו נופל בידו נופל ביד בניו ואם אינו נופל ביד בניו נופל ביד בן בנו שנא' ויאמר ירמיה לחנניה אמן כן יעשה ה' יקם ה' את דבריך וכתוב ויהי הוא בשער בנימן ושם בעל פקידות ושמו יראיה בן שלמיה בן חנניה ויתפש את ירמיהו הנביא לאמר אל הכשדים אתה נופל ויאמר (לו) ירמיהו שקר אינני נופל אל [על] הכשדים וגו' וכתוב ויתפש ירמיהו ויביאהו אל השרים.

רש"י שם

ויאמר ירמיהו לחנניה הנביא – שאמר נבואת שקר על גלות יכניה וכלי הקודש שגלו עמו צעוד שנתים ימים אני מקיבם אל המקום הזה אמן כן יעשה ה' חנופה היא זו שהיה לו לומר צהדיא שקר אתה ניבא:

ויהי הוא צשער צנימין – לאחר כמה ימים היה ירמיה יואל מירושלים ללכת ארץ צנימין לחלוק נחלה שגפלה לו ותפסו יראיה ויאמר לו אל הכשדים אתה נופל: